

Drd. Gabriel-George PĂTRAȘCU

PROTOSINGHELUL JUSTIN ȘERBĂNESCU – SINGURUL PREOT MILITAR CAVALER AL ORDINULUI MILITAR DE RĂZBOI „MIHAI VITEAZUL”

Așa cum a demonstrat-o întreaga evoluție istorică a popoului nostru, unitatea de netăgăduit a Tradiției și Sfintei Tradiții n-a fost doar întemeietoare de neam și țară, ci și condiția esențială. Ea s-a afirmat cu putere și în această etapă caracterizată prin mari și ample confruntări militare, cu un impact definitiv pentru destinul statului român și stabilirea locului și rolului său în concertul politic al națiunilor europene.

În preajma declanșării Primului Război Mondial (1914-1918), toate marile state europene aveau, în armatele lor ce vor deveni beligerante, structuri bine conturate, oficiale, privind asistența religioasă a combatanților, ca o condiție *sine qua non* a formării și menținerii moralului ridicat al acestora.

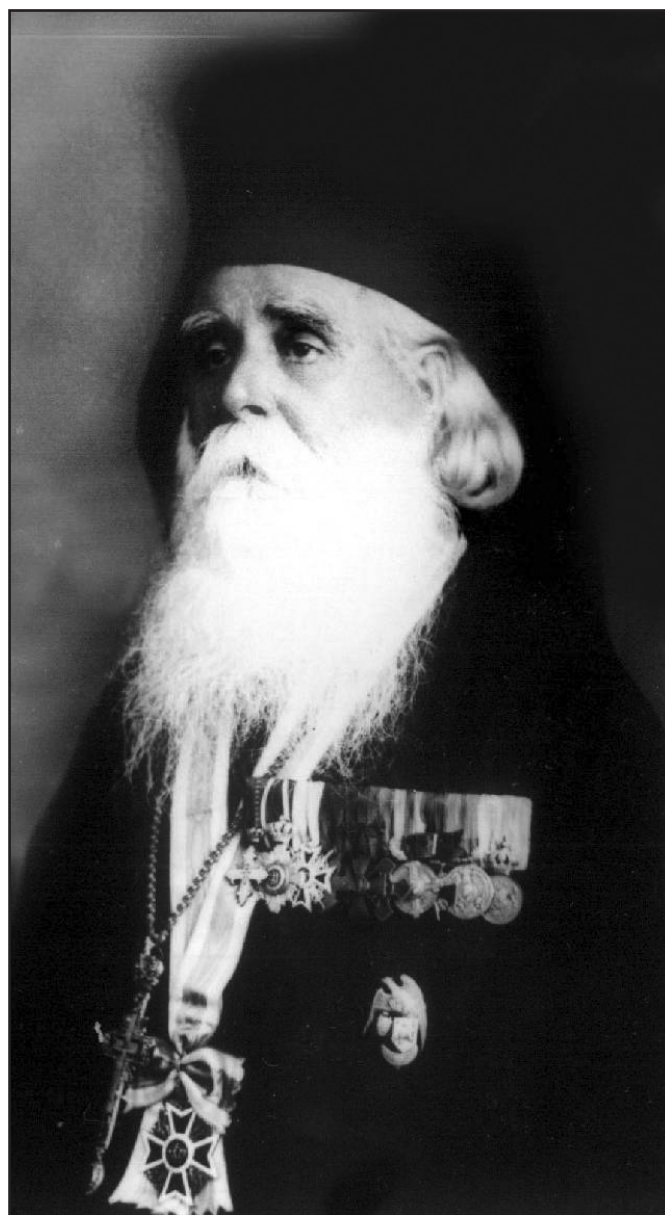
În ședința Sfântului Sinod din 16 mai 1915, Mitropolitul Pimen Georgescu, solicita episcopilor și mitropoliilor țării să dea Armatei (României – n.n), după cererea Ministerului de Război, preoții *trebuincioși în timp de pace și în timp de război*. Acești preoți vor fi titrați în teologie, cu aptitudini pentru păstoria militară și nu vor avea vârsta mai mare de 45 de ani și nici mai mică de 30 de ani. Totodată a fost făcută o amplă propunere în șapte puncte, care, aprobată cu unanimitate de voturi, a devenit decizie sinodală, cu obligativitatea Bisericii de a o aplica în litera și spiritul ei.

La punctul al treilea al propunerii se preciza: *Odată făcută numirea unui preot în serviciul armatei* (prin Decizia Ministerului de Război – n.a.), *el intră sub regimul legilor militare, asimilându-se în corpul ofițeresc și având însemnele la vedere, ofițerului locotenent.*

De asemenea, la punctele patru și cinci se stipula: *Preoții de armată, în timpul mobilizării însoțesc trupele oriunde vor merge, dând povește pastorale militare, ce se impun de împrejurări și făcând serviciile religioase fără ezitare. În timpul mobilizării toți preoții de armată primesc instrucțiuni din partea arhimandritului, anume numit pe lângă Marele Cartier al Armatei și stau sub conducerea lui în ceea ce privește serviciul preoțesc. Numirea acestuia se face de Ministerul de Război, după recomandarea Sfântului Sinod, prin președintele său.*

În campania anilor 1916-1918, în baza ordinelor Marelui Stat Major, au fost mobilizați în total 252 de preoți. Din aceștia, doi nu au funcționat efectiv, iar 46 au fost demobilizați pentru diferite motive. Au fost încadrați la regimente, la brigăzi independente, precum și la ambulanțele sanitare ale diviziilor sau la spitalele mobile un număr de 204 preoți.

De asemenea, la sfârșitul Primului Război Mondial din

Arhimandritul maior Justin Șerbănescu, Cavaler al Ordinului Militar de Război „Mihai Viteazul”

totalul celor 204 preoți mobilizați pe front, au fost, ca pierderi de război, un număr de 30 de preoți, din care: 5 morți, 6 răniți, 19 dispăruți/prizonieri etc. În anul 1918, la trupele

din Basarabia au rămas mobilizați 40 de preoți. Un număr de 147 de preoți au fost avansați la gradul de căpitan, asimilat în perioada 15 iunie 1917-1 mai 1918. Ulterior au mai fost avansați încă 5 preoți.

În referatul asupra activității preoților de armată în campania din 1916-1918, înaintat Sfântului Sinod de către Iconomul Constantin Nazarie, șeful Serviciului Religios al Armatei, se regăsesc referiri la modul cum și-a desfășurat activitatea în timpul campaniei Protosinghelul Justin Șerbănescu, unul dintre eroii Războiului pentru Întregirea Neamului, Cavalier al Ordinului Militar de Război „Mihai Viteazul”.

Justin Șerbănescu, fiul lui Șerban și al Mariei, s-a născut în 26 octombrie 1867, în comuna Oboilești Noi, plasa Negoești, județul Ilfov. Destinul a făcut ca să se călugărească în mănăstirea Cernica, unde a fost pe rând frate, călugăr, arhimandrit și stareț. Meritele sale au impus, de vreme ce în 1901 primea decorația „Serviciul Credincios”, iar în 1906 decorația jubiliară acordată cu prilejul aniversării a 40 de ani de domnie a Regelui Carol I.

Pe timpul participării la campania celui de-Al Doilea Război Balcanic din anul 1913, va servi drept confesor onorific în Regimentul 21 Infanterie „Ilfov”, iar ca apreciere a calităților și bravurii sale a fost decorat cu medaliile „Răsplata muncii pentru Biserica” și „Avântul Țării”.

Odată cu intrarea României în Primul Război Mondial, la 14/27 august 1916, Protosinghelul (asimilat gradului de locotenent) Justin Șerbănescu, a luat parte cu Regimentul 21 Infanterie „Ilfov”, a cărui confesor era, la toate luptele ce au avut loc în Transilvania unde va fi rănit în ziua de 17/30 septembrie 1916.

La 16/29 octombrie 1916, preotul militar se găsea în mijlocul militarilor Brigăzii 8 Infanterie care ducea lupte de apărare pe Valea Azugăi. Va participa la luptele de la Clăbucet cu ostașii Regimentului „Feldioara” împotriva trupelor inamice care ocupaseră Predealul. Decimat, cu ofițerii răniți, chiar și comandantul grav rănit, regimentul a ajuns aproape în dezordine, dar Justin Șerbănescu a preluat comanda punând gornistii să sune înaintarea, dirijând contra-atacul și dând peste cap pozițiile dușmane.

Despre duritatea luptelor desfășurate în acea zonă va scrie și Constantin Kirițescu în monumentala sa lucrare dedicată participării României la Prima Conflagrație Mondială: *Istoria Războiului pentru Întregirea României 1916-1919: Timp de zece zile, de la 30 septembrie până la 10 octombrie, cu tot potopul distrugător, revărsat din gurile monstruoaselor mortiere, Predealul nu a putut fi luat. În ziua de 10 octombrie se dă un mare atac cu forțe mari, după o puternică pregătire de artilerie. Coloanele de unguri în partea de nord și germani mai spre sud, atacă Predealul dinspre răsărit, îndreptându-se, în primul rând asupra gării și a liniilor ferate. Tranșeele de pe povârnișurile acoperite de livezi ale Cioplei sunt fărâmate de obuze; ele sunt părăsite numai după ce orice rezistență a devenit imposibilă. O mână de oameni, cu o mitralieră, apără gara până la cel din urmă cartuș și cea din urmă viață de om. Spre apus de Clăbucetul Taurului, dușmanul reuși cu multă trudă să ocupe întreg satul Predeal, asaltând casă cu casă, și să stăpânească șoseaua până la nord de Azuga. Dincolo de vale însă, spre Vest, Clăbucetul Baiului era mereu în mâna trupelor noastre, care-l apărau cu îndrjire. Câteva atacuri fuseră sîngerose respinse. Dușmanul se hotărî să-l atace metodic,*

dinspre nord-est, de-a lungul unei văi care se deschide în fața mănăstirii Predeal. Luptele s-au dat cu o înverșunare cumplită prin prăpăstii înfiorătoare, printre colți de stîncă, prin plaiuri înzăpezite și pe un ger cumplit. La 18 octombrie, vârfurile Clăbucetului, bombardat cu artileria grea, învăluit cu gaze asfixiante și lacrimogene, fu ocupat de inamic.

La 16/29 noiembrie 1916 a căzut prizonier, în mijlocul trupei, care nu se mai putea apăra. În iulie 1917 a evadat și a rătăcit prin munți în căutarea regimentului său. La sfârșitul lunii februarie 1918 a ajuns la Galați, unde se afla Regimentul 21 Infanterie „Ilfov”, la acea dată.

Este singurul preot militar care a fost decorat cu Ordinul Militar de Război „Mihai Viteazul” (cea mai înaltă decorație de război a statului român), clasa a III-a, în baza Înaltului Decret nr. 1561 din 25/8 iunie/iulie 1918. Conform motivației din Înaltul Decret de decorare, Protosinghelul Justin Șerbănescu s-a distins: *Pentru vitejia, destoinicia și iubirea de Patrie, ce a arătat pe câmpul de onoare, în 1916. Pe lângă că și-a îndeplinit cu un mare devotament îndatoririle ce avea ca confesor al regimentului, a mai luat parte la toate luptele, mergând cu Sfânta Cruce în mână, în fruntea luptătorilor regimentului. În ziua de 21 octombrie 1916, văzând că Regimentul „Feldioara” a pierdut în lupte aproape pe toți ofițerii și că comandantul căzuse rănit pe Muntele Clăbucetul Taurului, a luat comanda acestui corp și luptând ca un erou o zi și o noapte, a respins pe inamic până pe Muntele Susai, oprindu-l de a ocupa Azuga. În luptele de pe Muntele Dihamului a condus un batalion de dispersați, iar la 17 noiembrie 1916, fiind pentru a doua oară rănit pe Muntele Sorica în timpul unui atac al Azugăi, a refuzat evacuarea pentru a nu se despărți de vitejii regimentului.*

Serviciul Informațiilor din Marele Cartier General consemna că protosinghelul Justin Șerbănescu a dat dovadă de un înalt patriotism și dragoste de țară. Cu toată vârsta sa înaintată (n. 1867 – n.n.) a suportat timp de opt luni rigurile de pribegie în munți, a înfruntat cu curaj primejdia, expunându-și viața a reușit să treacă în rândurile noastre.

Prin Înaltul Decret nr. 1264 din 15 iunie 1917, locotenentul preot Justin Șerbănescu a fost avansat la gradul de căpitan. Pentru bravura dovedită pe câmpul de luptă va primi, la 15 august 1918, din partea atașatului militar al ambasadei Franței din România, „Crucea de război cu lauri”.

Odată cu reintrarea României în război la 10/23 noiembrie 1918, căpitanul preot Justin Șerbănescu va cere să fie mobilizat din nou, fiind numit confesor militar la Divizia 2 Vânători. Va participa cu această mare unitate la acțiunile de luptă din anul 1919 din Transilvania și din Ungaria. La 4 august 1919, se va afla printre militarii români care au intrat în Budapesta. Bravura sa i-a adus alte distincții: „Coroana României” (1918), „Crucea Regina Maria” (1919), „Steaua României” în grad de cavalier (1920), „Crucea comemorativă 1916” (1921), „Virtutea Militară” clasa a V-a (1924), „Meritul Sanitar” (1924).

Între 1 aprilie 1920 și 1 aprilie 1921 va sluji la Spitalul Militar „Regina Elisabeta” în calitate de confesor. Directorul spitalului generalul doctor Mihail Butoianu, i-a eliberat un certificat, elogiindu-l pentru *conduita exemplară, calitățile sale frumoase de slujitor al Bisericii care este o adevărată podoabă a clerului monahal.*

O dată cu încheierea ostilităților militare, căpitanul preot Justin Șerbănescu va reveni la viața monahală de la Mănăstirea Cernica unde va fi numit Arhimandrit. Va fi menținut

în controalele Armatei Române fiind avansat la gradul de maior în baza Înaltului Decret nr. 1951 din 1 octombrie 1927 și repartizat ca Arhimandrit maior la Fabrica de Pulberi

și Fulmicton Dudești. Între anii 1932 și 1940 va fi numit pe funcția de confesor de divizie cu gradul de maior în Garnizoana București, grad cu care va fi trecut în retragere.

NOTE

- 1 Serviciul Istoric al Armatei.
- 2 *** *Enciclopedia Armatei României*, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2009, p. 1247.
- 3 www.once.ro/sesiuni/sesiune.2007, *Jertfa preoților mobilizați în Războiul pentru Întregirea Neamului*, p. 1.
- 4 *Ibidem*, p. 2.
- 5 *Ibidem*, p. 3.
- 6 *Ibidem*, p. 6.
- 7 Iconomul Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în campania din 1916-1918*, București, Imprimeria Ministerului Cultelor și Artelor, 1920, p. 84.
- 8 Arhivele Militare Române (în continuare A.M.R), Fond 3042, dosar nr. crt. Registru Evidență Preoți - Bătrâni, f. 148.
- 9 *** *Buletinul Muzeului Militar Național Regele „Ferdinand I”*, nr. 4, *Un Stareț cernican - Erou de război*, București, Tipografia Print Paper S.R.L., 2006, p. 255.
- 10 *Ibidem*.
- 11 *Ibidem*.
- 12 Constantin Kirițescu, *Istoria Războiului pentru Întregirea României 1916-1919*, vol. I, ediția a II-a, București, Editura Casei Școalelor. Atelierele „Cartea Românească”, 1927, p. 338.
- 13 *Ibidem*, p. 343.
- 14 www.once.ro/sesiuni/sesiune.2007, *Jertfa preoților mobilizați în Războiul pentru Întregirea Neamului*, p. 10.
- 15 Eugen Stănescu, Iulia Stănescu, Gavriil Preda, *Cavaleri ai Ordinului „Mihai Viteazul”*, Ploiești, Editura UNIVERSAL CARTFIL, 1996, p. 95.
- 16 www.once.ro/sesiuni/sesiune.2007, *Jertfa preoților mobilizați în Războiul pentru Întregirea Neamului*, p. 10.
- 17 *** Anuarul Ofițerilor și Drapelelor Armatei Române cărora li s-a conferit Ordinul „Mihai Viteazul”, București, Atelierele Grafice SOCEC& Co., Societate anonimă, f. a., p. 137.
- 18 *Ibidem*, p. 11.
- 19 A.M.R., Fond 3042, dosar nr. crt. Registru Evidență Preoți - Bătrâni, f. 148.
- 20 *** *Buletinul Muzeului Militar Național Regele „Ferdinand I”*, nr. 4, *Un Stareț cernican - Erou de război*, București, Tipografia Print Paper S.R.L., 2006, p. 256.
- 21 A.M.R., Fond 3042, dosar nr. crt. Registru Evidență Preoți - Bătrâni, f. 148.
- 22 *** *Buletinul Muzeului Militar Național Regele „Ferdinand I”*, nr. 4, *Un Stareț cernican - Erou de război*, București, Tipografia Print Paper S.R.L., 2006, p. 257.
- 23 A.M.R., Fond 3042, Dosar nr. crt. Registru Evidență Preoți-Bătrâni, f. 148.